

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. De pœnis lædentium localem immunitatem Ecclesiarum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

nuda saltem cognitione, atque tractatu ausi fuerint tentare, capitali, & ultimi supplicii animadversione plectendis. Ex his ergo locis, eorumque finibus, quos anteriorum legum præscripta sanxerunt, nullos expelli aut ejici aliquando patimur: *nec in ipsis Ecclesiis reverendis ita quemquam detineri, atque constringi, ut ei aliquid aut vidualium rerum, aut vestis negetur; aut requies:* Sed, si quidem ipsi refuga appareant in Ecclesia publicè, & se in sacris locis offerant quærentibus conveniendos: ipsis, servata locis reverentia, iudicium, quibus subjacent, sententiis moneantur, responsum daturi, quale sibi quisque per spexerit convenire.

3783 Tertius est, quòd eo tempore, quo Reus criminis est in loco asyli Ecclesiastici, non possit per sententiam Judicis condemnari ad pœnam corporalem; constat ex c. *Reum*, c. *Id. constitutumus*: in his enim textus accipiendus de sententia, non de executione sententiæ; cum aliunde fieri hæc intra Ecclesiam, Reum pœnâ corporali afficiendo, omnino illicitum sit, per c. *Cum Ecclesia*. 5. h. e. ibi: *cum Ecclesia Dei, secundum Evangelicam veritatem, domus orationis esse debeat, non spelunca latronum, aut sanguinis forum: Seculares Judices causas, ubi de sanguinis effusione & corporali pœna agitur, in Ecclesiis, vel cœmeteriis agitare, sub interminatione anathematis prohibemus: absurdum enim est, & crudele, ibi iudicium sanguinis exerceri, ubi est tutela refugii constituta.*

3784 Quartus est, quòd Magistratus secularis non possit impedire, vel prohibere, quo minus deferantur ad Reum vitæ necessaria; ut habetur cit. L. *Presenti* in n. 3782. quintus est, quòd Reus privari per vim non possit rebus suis, quas secum detulit ad Ecclesiam, vel Monasterium, ad quod tanquam asylum confugit; constat ex c. *sicut*, ibi: *aut personam hominis, vel bona ejus inde subtraxerit, &c. deservit*; vel damni, vel spoli, dixi *rebus suis*, nam, si res alienas injustè detinens, easdem secum detulit ad Ecclesiam, censet Pirhing h. t. n. 49. illi per vim auferri posse; causam reddit: quia eas deferendo, vel retinendo delinquit in Ecclesia, vel delictum

continuat, ideoque quoad illas res immunitate non gaudet, quamvis ipsa persona, ob eam causam, vi extrahi non debeat. Idque sumitur ex c. *de raptoribus* 33. cap. 36. q. 1. ubi habetur; ut, si quis foeminam secum ad Ecclesiam rapuit, ea ipsi auferri debeat, quamvis ipse per vim non sit extrahendus. Similiter, si quis cum armis prohibitis fugiat ad Ecclesiam, illis spoliari potest; quia cum sit lege prohibitum talia arma habere, Ecclesia eum in hac re defendere non intendit.

Videtur tamen responsio ex data ratione (quòd propter hoc immunitate non gaudeat) non admittenda; nam licet etiam intra Ecclesiam injustè detinendo, ac etiam nolendo alienum restituere, & injustitiam continuet, non tamen propter hoc crimen Reus est criminis excepti in Constitutione Gregorii XIV. nec etiam hodie locus est dispositioni c. *inter alia*, (quòd ab Ecclesia non defendatur, qui peccat in Ecclesia, si sumatur pro quovis crimine commissò in Ecclesia, & spe immunitatis) quia hoc jure novo restrictum est ad solum homicidium, vel mutilationem in Ecclesia, vel cœmeterio commissam, ut dictum est à n. 3707. dixi, *ex data ratione* (quòd immunitate non gaudeat) dictam responsionem videri non admittendam; cœterum, cum cogi posse, ut injustè apud se detenta, reddat non videretur dubium.

Dubitari etiam potest, à quo consuetudine ad Ecclesiam Reo præstanda sint alimenta, dum in asylo esse cogitur securitatis causâ? Ad hoc respondet Abbas in c. *Inter alia* n. 28. h. e. Azor p. 2. l. 8. c. 9. q. 13. & alii, eum debere vivere suis modis, si habeat; vel labore manuum, aut artis exercitio, si quid per hoc in eo statu lucrari possit: secus Ecclesiam illi, tanquam pauperi, in ejusmodi necessitate teneri præstare alimenta, idque naturali lege charitatis erga proximum.

ARTICULUS III.

De pœnis ledentium localem immunitatem Ecclesiarum?

Cum prohibitio actuum, immunitatis Ecclesiarum contrariorum, fundetur

detur in reverentia locis sacris debita, ut tradit Suarez l. 13. de ead. reverentia, c. 13. consequenter in virtute Religionis; ejusmodi laesio dictae immunitatis continebit malitiam Sacrilegii, arg. c. Sa-
crilegium 17. q. 4. sic enim erit actus vitii contra Religionem; & quoniam jure natura licet vim vi repellere; si Judex secularis per vim aggrediretur locum sacrum, ut Reum inde extraheret, in casu jure non permisso; Praelatus, vel Superior talis Ecclesia posset cum pariter vi repellere, etiam positivè resistendo (sine armis tamen, quibus utantur ipsi Clerici, vel Religiosi) imò ubi necessitas postularet, etiam auxilio Laicorum, quantum exigit ratio securitatem Ecclesiae defendendi; de quo V. S. Thomas 2. 2. q. 59. A. 2. ad 3. Suarez cit. c. 13. n. 4.

3787 Circa poenas porrò statutas in eos, qui per vim de loco sacro extrahunt Reum criminis non excepti not. 1. eos teneri Reum in persona iterum restituere Ecclesiae, ut colligitur ex 17. q. 4. c. *Miror* 8. ibi: *Ecclesiae igitur illaesum revoca, quam ut irreligiosissimus rapuisti; & ratio est, quia jus Ecclesiae injustè laesum, jure naturali reparandum est restitutione rei per injuriam ablata; si adhuc extet in se ipsa, ut est communis doctrina Theologorum; & tradit Abbas in c. inter alia n. 26.*

3788 Quæstio autem fieri potest, an tali casu sufficiat, quod Judex Ecclesiae præstet cautionem de impunitate? 2. an talis Judex ad refarcienda quoque alia etiam damna Reo illata teneatur? si contra illicitè extractum ulterius processit? 3. an actus judiciales contra Reum sic facti sint in validi? 4. quæ poena talibus sit statuta de jure civili? 5. quæ secundum jus Ecclesiasticum? 6. an ejusmodi Violatores Ecclesiasticae immunitatis etiam puniri possint poenâ pecuniariâ? Ad. 1. quod non; nam cum injuria sit realis, restitutio fieri debet redditione rei injustè ablatae adhuc in se ipsa extantis, aliàs obligationi læsæ justitiæ non satisfit, sic Abbas cit. Suarez cit. 13. n. 16. Ad 2. quod sic, nam injustè causans alteri damnum, unde plura illi mala consequuntur, & pariter istorum causa injusta; quia libere ponit ejusmodi causam injustam, tenetur ad eorundem refarcitionem jure naturali, & divino, ergo.

Ad 3. quod sic, ex dict. n. sup. ad 4. 3789 statui poenam ultimi supplicii: cum sit crimen læsæ Majestatis, ut habetur L. 2. & L. *Presenti*. 6. C. de his, qui ad Eccles. confug. hanc retulimus superius, altera sic habet: *fideli, devotaque præceptione sancimus, nemini licere ad sacrosanctas Ecclesias confugientes abducere, sub hac videlicet definitione: ut, si quisquam contra hanc legem venire tentaverit, sciat se Majestatis crimine esse retinendum.* Sed circa usum hujus poenæ, locorum consuetudo legitima attendi debet. Certum tamen est etiam a jure civili tale factum referri inter delicta valde gravia, nec à Magistratu Laico impunè transeunda.

Ad 5. ex 17. q. 4. c. *Quisquis*. 21. 3790 *si quis domum*, colligi, talem esse excommunicandum, nec ad communionem admittendum, donec satisfecerit, ibi: *si quis domum Dei violaverit, & aliqua, sine licentia illius, cui commissæ esse dignoscitur, inde abstulerit, vel Ecclesiasticis personis injuriam fecerit, donec in conventu admonitus legitime satisficiat, sciat, se communionem privatum: Si vero post secundam, & tertiam conventionem coram Episcopo satisfacere detrectaverit, sacrilegii periculo ab omnibus obnoxius teneatur, ita, ut secundum Apostolum nemini fidelium misceatur;* Sic Joannes Papa VIII.

In eodem c. habetur, quod sacrilegium committatur, si quis infregerit Ecclesiam, vel triginta Ecclesiasticos passus, qui in circuitu Ecclesiae fuerint; vel domos, quæ intra prædictos passus fuerint, aliquid inde diripiendo, vel auferendo: seu qui injuriam, vel oblationem rerum intulerit Clericis arma non ferentibus, vel Monachis, sive Deo devotis, omnibus Ecclesiasticis personis; excipiuntur tamen capella, quæ sunt intra ambitum mitorum castellorum; nam hæ non ponuntur in hac triginta passuum observatione. Similiter sacrilegium committitur auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, sive sacrum de non sacro.

Ad 6. affirmative, per 17. q. 4. c. 3792 *si quis*. 20. ibi: *si quis contumax, vel superbus timorem Dei, vel reverentiam sanctarum Ecclesiarum non habuerit, & fugientem servum suum, vel quem ipse persecutus fuerit de atrio Ecclesiae,*
 Ttt tt 3 *vel*

vel de porticibus quolibet modo Ecclesie adherentibus per vim abstraxerit, pro immunitate nongentos solidos Episcopo componat: & ipse, publicam penitentiam, iusto iudicio Episcopi, mulctetur, & in dict. c. Quisquis 21. ibi: quisquis inventus fuerit Reus sacrilegii Episcopis, vel Abbatibus, sive personis, ad quas querimonia sacrilegii iuste pertinuerit, triginta libras examinati argenti purissimi componat.

ARTICULUS IV.

De reali Immunitate Ecclesiarum.

3793 **A**ntequam tradamus ea, quae pertinent ad hanc materiam, notand. 1. Bona Ecclesiastica, quae scilicet ad Ecclesiam, vel personas Ecclesiasticas spectant, (ut notat Molina tom 1. de iustit. D. 142.) esse in triplici differentia: nam quaedam sunt, quae non ratione Ecclesiae, ministerii, ve Ecclesiastici, sed aliunde ad Clericos pertinent, nempe haereditario jure, contractu, donatione, officio, aliave ratione simili; dicunturque *patrimonialia bona Clericorum*; quaedam esse, *quasi patrimonialia*, quae spectant ad Clericos ratione ministerii Ecclesiastici, ita tamen, ut non sint fructus beneficii praestimonii, pensionis. Hujusmodi sunt, quae comparant ministrando funera, officia, confessiones audiendo, missas celebrando, Judicem Ecclesiasticum agendo, concionando, canendo, organa pulsando, agendo Capellantum, ac Vicarium temporarium. Item, quae summus Pontifex confert quibusdam Cardinalibus per singulos annos, in subsidium decentis sustentationis: vel Episcopo, quem aliquo mittit, in expensas itineris; tertio alia, quae pertinent ad Ecclesias, aut hospitalia, aut alia pia loca, sive mobilia sint, sive immobilia, & sive immobilium fructus annexi sint beneficio, ad beneficiumque proinde spectent, aut non: sed, vel ad fabricam, vel ad infirmos curandos, vel ad aliquid aliud deputati sunt. Sed in hac acceptione *Bona Ecclesiastica* non sumuntur strictè; cum *Bona Ecclesiasticorum* (cujusmodi sunt patrimonialia) non sint ex titulo Ecclesiastico, sed temporali; adeoque non bona *Ecclesiastica*, sed *Ecclesiasticorum*, in quibus magna distinctio est, ut constat de jure disponendi

circa bona, quae habent Clerici, ut dictum est in tit. 25. hic.

Aliter ergo dividendo bona Ecclesiastica, not. 2. ea esse in triplici classe: in 3794
prima sunt ipsae materiales Ecclesiae; seu templa, iisque adjuncta coemeteria; item vestes, & vasa sacra, & alia consecrata, vel benedicta, & ad divinum cultum, tanquam eius instrumenta, deputata: *in secunda* sunt, quae quidem consecrata, aut benedicta non sunt, tum immobilia, ut fundi, praedia, domus; tum mobilia: quia tamen hoc ipso, quod à Fundatoribus, vel aliis fidelibus ad Dei cultum oblata, & donata, & in sustentationem Ministrorum Ecclesiae, & alimenta pauperum, & alias templorum expensas destinata sunt, inter res sacras computantur (ut docet S. Thom. 2. 2. q. 99. art. 3. in corp.) sive dominium eorum immediatè sit penes Christum, ut aliqui volunt; sive penes Ecclesiam universalem, vel aliam particularem cum onere, seu obligatione, illa expendendi, vel applicandi ad pios usus: *in tertia* demum ea, quae Clerici acquirunt ex spirituali titulo, ut ex redditibus decimarum, vel beneficiorum suorum, quae propter officium dantur, vel quae non quidem ex jure, seu titulo beneficii: sed spiritualibus operis acquiruntur, ut ex Missarum stipendiis, & funeralibus &c. & haec proprie *Clericalia bona* vocari possunt.

Not. 3. Inter onera, quae imponi 3795
possunt alteri, ut notatur L. 18. ff. de Verb. signif. quaedam esse *merè personalia*, quae personis tantum iisque subditis, sine ordine, seu respectu ad bona patrimonialia, imponuntur: Cujusmodi onus merè personale est, v.g. *capitatio civium*, id est, *certa exactio à singulis capitibus*, sive personis, sine respectu ad bona patrimonii, quae imponuntur etiam illis subditis, qui nulla bona immobilia habent in territorio Principis imponentis, L. unica, C. de Capit. civium, quaedam *merè realia*, quae sine respectu ad personam qualitatem, sunt imposita ipsis rebus, seu bonis tantum, sive bonis propter bona, eisque jure perpetuo secundum se inhaerent, & inseparabiliter ea comitantur, adeoque perpetua, & invariabilia sunt, ita, ut tandiu durent, quamdiu durant res ipsae, quibus inhaerent. Et tale onus merè reale im-